

Mobil røntgen

Vanlige røntgenundersøkelser for pasienter i sykehjem og omsorgsboliger.

Mobil røntgen

Mobil røntgen er en ny tjeneste som tilbyr vanlige røntgenundersøkelser til vanskelig flyttbare pasienter i for eksempel sykehjem og omsorgsbolig.

Tjenesten skal gi bedre beslutningsgrunnlag for diagnostikk og behandling i kommunehelsetjenesten. For svake eller demente pasienter kan selv enkle røntgenundersøkelser være en stor belastning på grunn av transport og miljøskifte, og kan føre til mulig forverring av sykdomstilstand, smerter og forvirring. Dette er et samhandlingstiltak som er bedre for pasientene. Man kan unngå dyre pasienttransporter og unødvendige sykehusinnleggelses.

Fordeler og begrensninger

Man får en kjapp og diagnostisk høyverdig undersøkelse i pasientens kjente omgivelser. Pasientene slipper lang reisevei og ventetid da en radiograf kommer og tar bildene på pasientens rom.

Tilbudet gjelder bare vanlig røntgen. Hvis det skulle behøves andre undersøkelser med kontrast, ultralyd, CT eller MR, må pasienten henvises til dette ved sykehuset.

Hvordan utføres tjenesten?

Bildene tas i institusjonen der pasienten er, gjerne i pasientens egen seng/rom. Det digitale røntgenapparatet betjenes av en radiograf, og utstyret fraktes i en liten varebil. Under undersøkelsen er det nødvendig at institusjonspersonalet, som kjenner pasienten, hjelper til med å løfte, plassere og støtte. Radiografen veileder i praktisk strålevern og har med nødvendig beskyttelsesutstyr. Etter endt undersøkelse tar radiografen med seg bildene tilbake til sykehuset og overfører disse til sykehusets bildearkiveringsystem for tolkning og tilbakemelding.

Når og hvordan skal mobil røntgen bestilles?

Vanlige røntgenundersøkelser vil være av skjelett, mage og lunger. Akutt, for eksempel ved mistanke om brudd, eller ved behov for kontroller. Dersom pasienten med stor sannsynlighet vil trenge behandling eller innleggelse på sykehus, bør mobil røntgen IKKE benyttes. Eksempel vil være opplagte kliniske frakturer med feilstilling.

Retningslinjer for rekvirering av mobil røntgen

Formål

Sikre at rekvirent er kjent med rutiner for når og hvordan man henviser til mobil røntgen, samt fylle ut henvisningsblankett korrekt med den informasjonen som er nødvendig.

Gjelder

For rekvirenter av mobil røntgen

Ansvar

Henvisende lege har ansvar for å forholde seg til prosedyren.
Avdelingsleder har ansvar for å informere henviser om prosedyren.

Fremgangsmåte

- En situasjon oppstår som krever legetilsyn
- Lege ved institusjon vurderer om det er behov for røntgenundersøkelse.
- Lege fyller ut korrekt henvisning.
- Korrekte kliniske opplysninger på henvisningen er nødvendig for å få utført riktig undersøkelse, få registrert korrekte data i sykehusets pasientsystem (RIS) og for å sende svar til korrekt henvisende lege.
- Det er viktig å påse at følgende informasjon noteres på henvisningen:
 - Henvisningen merkes "mobil røntgen"
 - Tydelig navn på henvisende lege – og helsepersonellnummer
 - Telefonnummer til henvisende lege
 - Pasientdata
 - Institusjon og avdeling som pasienten tilhører – med telefonnummer
 - Problemstilling
 - Ønsket undersøkelse
 - Pasientens tilstand – spesielle forholdsregler?
 - Smitte?
- Ved øyeblikkelig hjelp – undersøkelser må telefonnummer til henvisende lege noteres på henvisningen. Dette for å kunne gi rask tilbakemelding på undersøkelsen.

Ved akutte undersøkelser:

- Pleier eller lege kontakter mobil røntgen pr. telefon: 901 46 701
- Det avtales tid for undersøkelse pr. telefon
- Henvisningen leveres radiograf når mobil røntgen kommer.

Bestilling av mobil røntgen

Formål

Sikre at institusjoner i Vestfold er kjent med rutiner for bruk og rekvirering av mobil røntgen.

Gjelder

Alle institusjoner som skal benytte mobil røntgen.

Ansvar

Utøvende radiograf har ansvar for informasjon om prosedyren.

Avdelingsleder er ansvarlig for at prosedyren blir fulgt.

Fremgangsmåte

- Røntgenundersøkelsen må rekvireres av tilsynslege/ sykehjemslege etter samme prosedyre gjeldene for henvisning til røntgenundersøkelse ved Sykehuset i Vestfold
- Ved behov for røntgenundersøkelse av skjelett, lunger eller akutt abdomen (uten bruk av kontrastmiddel) kan mobil røntgen kontaktes.
- Mobil røntgen kan **ikke** utføre:
 - Kontrastundersøkelser
 - Røntgen av hode
 - CT, MR, Ultralyd
- Mobil røntgen bestilles ved å ringe 901 46 701 eller ved å sende henvisning pr post til:
Sykehuset i Vestfold HF
Radiologisk avdeling
PB 2167
3103 Tønsberg
- Merk henvisning "mobil røntgen"
- Mobil røntgen avtaler tid og sted for undersøkelsen på bakgrunn av forespørselen
- Bildene granskes og beskrives av radiolog fra radiologisk avdeling Tønsberg, og svar sendes institusjon der pasienten har tilhørighet. Ved akutte undersøkelser vil radiolog gi svar på undersøkelsen pr telefon til henvisende/vakthavende lege.
- **Ved kliniske symptomer som tilsier behandling eller innleggelse** på sykehus, skal mobil røntgen **ikke** benyttes.

Forberedelse av pasienter til mobil røntgen

Formål

Sikre at institusjonen og pasienten er forberedt til mobil røntgenundersøkelse.

Gjelder

De som benytter seg av mobil røntgen.

Ansvar

Utøvende radiograf har ansvar for å informere om prosedyren.

Avdelingsleder har ansvar for at prosedyren følges.

Fremgangsmåte

- Henvisning må foreligge før undersøkelse gjennomføres.
- Pasienten gjennomfører undersøkelsen inne på eget rom.
- Pasienten bør være på rommet til den tiden som er avtalt med mobil røntgen.
- Pasienten skal være stelt i forkant av undersøkelsen.
- Smykker/andre synlige gjenstander av metall må fjernes før undersøkelsen
- Pasienten kles av når undersøkelsen skal utføres.
- Kun aktuelle pasient skal være inne på rommet, evt. andre beboere må oppholde seg utenfor rommet til undersøkelsen er utført.
- Det beregnes ca. 20-30 min for å gjennomføre en undersøkelse med mobil røntgen. Undersøkelsestiden avhenger av hvilke type undersøkelse, om pasienten er forberedt og pasientens tilstand.
- Pleier må være til stede ved undersøkelsen og for eventuell assistanse.
- Røntgenapparatet krever en viss tilførsel av strøm – 16 A kurs – og med jordet stikkkontakt. Ved lavere kurs kan strømmen gå, men da kun på aktuelt rom.

Pasienter med smitte – mobil røntgen

Formål

Sikre at brukere av mobil røntgen er kjent med rutiner ved smitte og mistanke om smitte, og hindre spredning av smitte mellom institusjonene.

Gjelder

Alle brukere av mobil røntgen og radiografer

Ansvar

Henviser og avdelingsleder har – på forhånd – ansvar for tydelig å informere om smitte. Klinisk avdeling er ansvarlig for å opplyse om type smitte og legge til rette for at aktuelle pasient kan bli undersøkt med minst mulig fare for smitteoverføring. Radiografen har ansvar for at prosedyren blir fulgt.

Fremgangsmåte

Mobil røntgen skal alltid informeres om smitte i forkant av undersøkelsen, og tiltak må iverksettes dersom pasienten er smittebærer. Informasjon om smitte skal noteres på henvisningsblankett, samt meldes til mobil røntgen på tlf 901 46 701.

Ved alle typer smitte skal pasienten og sengen være ren før undersøkelsen starter. Det skal også foreligge nødvendig beskyttelsesutstyr til personell utenfor pasientens rom. I tillegg vil det være nødvendig med assistanse fra pleiepersonell ved gjennomføring av undersøkelsen. Institusjonen sørger for beskyttelsesutstyr og desinfeksjonssprit 70 %.

Dersom det er mulig, bør undersøkelsen vurderes utsatt til pasienten er smittefri.

Røntgenundersøkelse utføres på pasientrom/isolat:

- Før du går inn på pasientrommet, innhent informasjon om diagnose og følg retningslinjene for bruk av beskyttelsesutstyr som tas på før du går inn (se bakside av gul dørplakat).
- Ta med PeraSafe fra radiologisk avdeling.
- Ved kontakt/dråpesmitte: Portabelt røntgenapparat desinfiseres inne på pasientrommet og kjøres ut på gang mens desinfeksjonsmiddelet virker i 10 minutter.
- Ved luftsmitte: Portabelt røntgenapparat kjøres ut i sluse/gang og desinfiseres der. La virke i 10 minutter.

Svar på røntgenundersøkelser som er utført av mobil røntgen

Formål

Sikre at rekvirent er kjent med rutiner for svar på røntgenundersøkelser ved bruk av mobil røntgen.

Gjelder

Brukere av mobil røntgen, radiografer, radiologer og kontorpersonell.

Ansvar

Utøvende radiograf har ansvar for å sikre at brukere, radiografer, radiologer og kontorpersonell er kjent med prosedyren.

Fremgangsmåte

- Bildene er tilgjengelig på røntgenapparatet i det undersøkelsen er foretatt og kan ses på av henvisende eller tilstedeværende lege.
- Bildene for undersøkelsen overføres sykehusets bildearkiveringssystem (PACS) først når radiograf er tilbake etter endt undersøkelse, og beskrives da av radiolog.
- Radiolog ved SiV beskriver undersøkelsen.
- Ved akutt/ -øyeblikkelig hjelp, beskrives bildene umiddelbart og svar ringes inn til henvisende lege samme dag, samt at det sendes svar pr post til sykehjemmet der pasienten har tilhørighet.
- Ved elektive undersøkelser vil svar på undersøkelsen sendes pr post til sykehjemmet der pasienten har tilhørighet. Svartid er ca 1 uke.
- Viktig at det tydelig fremkommer hastegrad på henvisningen.